

JAARVERSLAG 2016 ALUMNIKRING ANDRAGOLOGIE

Met veel plezier biedt het bestuur van de Kring Andragologie hierbij het jaarverslag 2016 aan. Net als in vorige verslagen worden de verschillende activiteiten beschreven. Begonnen wordt met een korte samenvatting van de werkzaamheden van het bestuur met vermelding van de conclusies van de door het bestuur gevoerde discussies over het met ingang van 2017 te voeren beleid.

Uit het bestuur

Het bestuur is in 2016 zes keer bijeen geweest. Naast aandacht voor de lopende zaken (activiteiten, financiën, diverse overleggen, etc.) heeft het bestuur veel aandacht besteed aan de gewenste focus in beleid.

In de ledenvergadering van 19 april werd door de aanwezige leden benadrukt dat het karakter van alumnikring van groot belang blijft. Niet voor niets wordt 'het bevorderen van onderlinge contacten tussen andragologen en andere wetenschappers' in de oprichtingsacte van de Kring als eerste genoemd. Dit doet de Kring door het organiseren van onder meer de nieuwjaarsbijeenkomst, de jaarlijkse ledenvergadering en door het samenwerken in de commissies aan de vele activiteiten.

Daarnaast vermeldt de oprichtingsacte een (groot) aantal doelen en middelen die - eenvoudig geformuleerd - betrekking hebben op het bevorderen van de andragologie. Hier nu is het van belang om de doelen niet te breed en te groot voor te stellen. We dienen bij de mogelijke activiteiten prioriteiten te stellen en te kiezen voor samenhang.

Het bestuur heeft de volgende prioriteiten geformuleerd t.a.v. het te voeren beleid in 2017 en volgende jaren:

1. het bevorderen van de ontmoeting tussen Kringleden (alumni) continueren;
2. doorgaan met de huidige succesvolle activiteiten: lezingen, collegereeksen, evenementen, bibliotheek, netwerken;
3. een master Andragologie ontwikkelen en aanbieden. Het ontwikkelen van de masteropleiding kiezen we als speerpunt;
4. het ledenbestand uitbreiden met jongere leden en begunstigers (andragologen en vooral ook studenten en afgestudeerden van verwante wetenschappen en mensen die werkzaam zijn in een van de werkvelden van de andragogie (zie artikel 3 van de oprichtingsakte);
5. de totstandkoming bevorderen van een andragologienetwerk in Nederland ten einde de reflectie op en samenwerking t.a.v. de andragologie zo veel mogelijk te verbreden en te intensiveren;
6. in versterkte mate inzetten op werven van fondsen om het beleid te ondersteunen.

Kort samengevat gaat het naast ontmoeting en activiteiten om twee punten waaraan gewerkt wordt met als doel de toekomst van de andragologie te bevorderen: masterontwikkeling en verjonging. In het licht van deze prioritering zullen de te ontplooiën activiteiten zo veel mogelijk in lijn worden gebracht met deze twee speerpunten. Dat geldt bijvoorbeeld voor het lustrum dat in november 2017 gevierd zal worden.

Activiteiten: Bijeenkomsten

12-1-2016 Colleges Andragologie voor studieverenigingen FMG

Dit was een gezamenlijke bijeenkomst van de Kring Andragologie & FMG-studieverenigingen. Sprekers waren prof. dr. Joseph Kessels (Welke leiderschapspraktijken spelen een belemmerende dan wel bevorderende rol?) en dr. Cor van Dijkum (Andragologisch onderzoek in veranderende tijden). Er waren ongeveer 40 deelnemers.

21-1-2016 Opening Ten Have-Van Enckevort kabinet/Nieuwjaarsreceptie

Voorafgaand aan de receptie (met 53 aanwezigen) vond de feestelijke opening plaats van het Ten Have - Van Enckevort kabinet in het Library Learning Centre van de UB. De selectie van boeken en publicaties vertegenwoordigt wat inmiddels de 'canon van de Andragologie' genoemd kan worden. Willem van Enckevort en prof. dr. Ton Notten, emeritus hoogleraar Andragologie, Universiteit Brussel, verrichtten de officiële opening. Toespraken werden gehouden door dr. Bert Zeeman, adj. directeur Bibliotheek UvA/HvA, prof. dr. Bas van Gent, emeritus hoogleraar Andragologie te Leiden, Sofie van der Maarel, voorzitter ASV Kwakiutl, namens de Studieverenigingen FMG en prof. dr. René Hoksbergen, bestuurslid en voorzitter van de Bibliotheekcommissie. Prof. dr. Joseph Kessels, hoogleraar Human Resource Development aan de Universiteit Twente hield de nieuwjaarstoespraak, met als titel: "Andragologie, een rijke traditie in vernieuwing". Oud bestuurslid en hoogleraar andragologie, cabaretière Jacquélien de Savornin-Lohman en haar pianist Bam Commijs presenteerden zang en muziek uit hun theatershow.

17-3-2016 Studiedag: De Toekomst van het Platteland. Vergrijzing! Hoe houd je je dorp vitaal?

Georganiseerd door de kringen Andragologie, Geografie en Planologie van de Universiteit van Amsterdam samen met de netwerkorganisatie Learn for Life. 120 personen vanuit dorpen en steden, zelfs enkele mensen uit Vlaanderen, namen deel. De studiedag was gericht op actieve burgers, bestuurders, ambtenaren en onderzoekers op het terrein van wonen, zorg en welzijn van ouderen op het platteland. Ongeveer een kwart van de deelnemers was jonger dan 50 jaar. Met grote betrokkenheid liet ook deze groep van zich horen.

Sprekers in het ochtendprogramma waren: dr. Frans Thissen (Introductie op het thema), prof. dr. Tine de Moor (Is de participatiesamenleving onvermijdelijk?), dr. Frank van Dam (Verhuizen, verbouwen of verdragen?), dr. Klaske Wynia (SamenOud, anders denken, anders doen), dr. Lotte Vermeij (Kleine gebaren. Het belang van dorpsgenoten voor ouderen op het platteland). In de middag vonden er vijf workshops plaats: 'Mijn huis op maat' (Mieke Koot), 'Right to challenge' (Marja Janssens en Jan van der Bij), 'Hoe realiseer je een vitale dorpsgemeenschap?' (Lourens Koomans), 'Thuis voelen in je dorp: Wat is daarvoor nodig?' (Frans Thissen / Trijntje Köhler), 'Actief Ouder worden op het platteland' (Internationale) ervaringen door, met en voor bewoners (actieve bewoners uit Midden-Drenthe o.l.v. Janneke Verdijk).

6-4-2016 **Conferentie: Praktijkonderzoek en Co-creatie (PION studiedag)**

De conferentie werd georganiseerd door de Kring Andragologie in samenwerking met de Graduate School Maatschappij en Recht van de Hogeschool van Amsterdam en de Nederlandse Organisatie voor Sociaalwetenschappelijk Methodologisch Onderzoek (NOSMO). Het gaat om onderzoek waarin de belanghebbenden een meer dan gebruikelijk actieve rol vervullen in de verschillende fasen van onderzoek. Het ochtendprogramma bood inspirerende sprekers: prof. dr. Jean Tillie, decaan Faculteit Maatschappij en Recht, HvA; dr. Cor van Dijkum, Universiteit Utrecht, NOSMO en Kring Andragologie; dr. ir. Femke Merckx, Knowledge co-creation, Research & Advice, voorheen Rathenau Instituut; Methoden van co-creatief praktijkonderzoek, prof. dr. Ben Schouten, lector HvA en hoogleraar Technische Universiteit Eindhoven; Gaming als methode van co-creatief praktijkonderzoek, prof. dr. Daniëlle Zandee, Universiteit Nijenrode; Co-creatie in praktijkonderzoek naar organisatievraagstukken.

In de middag waren er workshops: Co-creatie en onderzoek in de wijk met dr. Stan Majoor, lector coördinatie grootstedelijke vraagstukken (HvA); Co-creatie en onderzoek met betrekking tot de transities in het sociale domein, met dr. Martin Stam, lector 'Outreaching' werken en innoveren (HvA); Co-creatie en onderzoek bij leraren met drs. Henk Sligte, onderzoeker Kohnstamm Instituut, UvA; Spel als onderzoeksmethode in de praktijk met drs. Bart van Linder, trainer en coach (Actor Adviseurs) en Onderzoeken en (onder)handelen met drs. Adrie Winkelaar, chemicus en andragoloog. Er waren ruim 70 aanwezigen.

20-4-2016 **Middagsymposium Globalisering en Onderwijs. Hoe studenten voor te bereiden op 2030?**

Dit symposium werd georganiseerd door de UvA Kringen Andragologie en Economie en stelde de vraag hoe studenten voor te bereiden op de internationalisering van werk en samenleving, hoger onderwijs in een globaliserende wereld en het versterken van interculturele competenties. De inleiders waren prof. dr. Sjoerd Beugelsdijk, dr. Gert Jan Hofstede, prof. mr. Huib de Jong, dr. Susana Menéndez, dr. Stefan Mol, drs. Pauline Vromans, drs. Huib Wursten en dr. Freddy Weima, o.l.v. prof.dr. Wout Buitelaar. Het aantal deelnemers was 68.

23-4-2016 **Ledenvergadering**

Ledenvergadering op zaterdagmiddag 23 april in de Eggertzaal, Dam te Amsterdam. Er waren 16 leden aanwezig.

11-5-2016 **Discussieavond over radicalisering**

Deze bijzondere avond in de Doelenzaal van de Universiteitsbibliotheek (UB), werd georganiseerd door de Kringen Psychologie en Andragologie. Met drie inleiders prof. dr. Wim Meeus (social psycholoog Universiteit Utrecht), prof. dr. Hans Achterhuis en drs. Nico Koning. Beiden filosoof en docent bij de Kring Andragologie. Moderatoren waren dr. Vittorio Busato en drs. Fernanda Sampaio de Carvalho van het Kringbestuur Psychologie. De zeer geanimeerde discussie richtte zich op vragen als: wat bezielt jonge religieuze geradicaliseerde moslimjongeren vandaag? Wat is er aantrekkelijk aan het doden en gedood worden? Waarom zijn vooral jonge mannen hier vatbaar voor? Is er een beeld te schetsen van een 'voedingsbodem'? Welke rol spelen religieuze en morele verhoudingen waarin jongeren opgroeien en werkt dat door in hun

sociaaleconomische positie? Wat is de betekenis van specifieke religieuze tradities? Er waren 95 aanwezigen.

13 en 27 September 2016 Twee werkcolleges 'Mental Images'; **zes percepties van de wereld** met drs. Huib Wursten en drs. Carel Jacobs.

In deze twee bijeenkomsten werd in navolging van de studies van Geert Hofstede, gesproken over de consequenties van de verschillende 'mentale beelden' zoals globalisering, democratie, de rechtsstaat, terrorisme en migratie. Aparte aandacht werd besteed aan kenmerken van de Nederlandse cultuur en wat deze betekenen voor veranderingsmanagement. De vraag hoe, door wie en in welk tempo besloten wordt bij veranderingsprocessen is cultureel uiterst gevoelig. Bij een krachtenveld analyse rond het veranderingsproces horen deze aspecten een grote rol te spelen. Het aantal deelnemers was 26.

6-10-2016 **Het functioneren van de participatiesamenleving: wat weten we er eigenlijk van ... en wat (nog) niet?**

Was de titel van de vijfde gezamenlijke bijeenkomst van de Kring van Amsterdamse Sociologen met de Kring Andragologie. Centraal stond het onderwerp 'het functioneren van de participatiesamenleving'. De hoofdinleider prof. dr. Jan Willem Duyvendak, hoogleraar sociologie, moest vanwege ziekte verstek laten gaan. Met verve is zijn promovendus, drs. Nico de Boer (andragoloog) als enige spreker opgetreden. De Boer liet zien op welke wijze institutionele logica's als staat, markt en professionals de burger bedienen. Aansluitend behandelde hij wat de consequenties voor deze partijen zijn en met name voor professionals en instellingen in het sociale domein. Er volgde een levendige discussie. Deze bijeenkomst werd bezocht door ongeveer 85 personen.

Activiteiten: Collegereeksen

Collegereeks 'Zelfregie voor organisaties in transitie' door dr. Gerard Donkers.

Het ging hier om de tweede reeks die duurde van november 2015 tot februari 2016. Deze masterclass van zeven bijeenkomsten richtte zich speciaal op de transitie van zorg en welzijn naar de gemeentes. Bedoeld voor professionals en leidinggevenden in dit domein en voor transitie verantwoordelijke portefeuillehouders en managers van gemeentes. Kernvraag deze reeks: hoe krijgen en behouden wij als organisatie zelf de regie in deze complexe en onvoorspelbare maatschappelijke context? (14 deelnemers)

Masterclasses Andragologie Colleges Casuïstiek.

Vervolgreeks (januari - april) van zeven casuïstiek colleges met deelnemers die in 2015 de collegereeks 'Zelfregie voor organisaties in transitie' van dr. Gerard Donkers en Nelly Labrie MSc hebben gevolgd.

Gelijkheid en Diversiteit: Zeven filosofische colleges
met Hans Achterhuis en Nico Koning. Januari - april 2016.

Dit was een collegereeks voor iedereen die werkzaam is of was als veranderekundige in het sociale domein, onderwijs of bedrijfsleven én verdieping zoekt. In deze collegereeks ging het om het verwerven van kennis en inzichten over gelijkheid. Vrijheid, gelijkheid en broederschap waren de idealen van de Franse Revolutie, de beweging die geldt als wegbereider van de moderniteit. Na ruim twee eeuwen werd de balans opgemaakt van de strijd voor gelijkheid. Daarbij werd tevens de vraag gesteld in hoeverre deze idealen zich uitstrekken tot buiten nationale grenzen. Het aantal deelnemers was ongeveer 30.

Capita selecta Kwaliteit in het Sociale Domein februari 2016 - april 2016

Deze reeks omvatte vier colleges met topexperts over kwaliteit in het sociale domein. Prof. dr. Paul Frissen over 'Waarom de staat maar niet wil terugtreden', prof. dr. Saskia Keuzenkamp over 'Kwaliteit van aanpak', prof. dr. Margo Trappenburg over 'Kwaliteit van de professional' en dr. Hans Vermaak over 'Kwaliteit van transitie, ontwerp, transformatie en realisatie'. Deze Capita Selecta zijn gericht op docenten en onderzoekers van hogescholen/universiteiten, professionals en leidinggevenden, voor transitie verantwoordelijke portefeuillehouders en managers van gemeenten. Ook namen professionals in sociaal werk en master studenten maatschappij- en gedragswetenschappen deel. Er waren ca. 60 deelnemers.

De Kracht van Social Work: sociaal werk vanuit veranderkundig perspectief

Deze collegereeks is de tweede editie en loopt van september 2016 tot mei 2017. De Kring Andragologie beoogt met deze reeks colleges bij te dragen aan een diepgaande reflectie op de maatschappelijke, theoretische en normatief ethische grondslagen van het sociaal werk en - juist in deze turbulente actualiteit - het sociaal werk te versterken.

De bijeenkomsten in 2016 waren: Sociaal werk: missie of vak? door dr. Lies Schilder en dr. Lisbeth Verharen; Sociaal werk in transitie door dr. Martin Stam en drs. Carolien de Jong; De sociaal werk professie en professionalisering door dr. Marcel Spierts; Wat werkt er in sociaal werk en hoe werkt dat? Door drs. Sjef de Vries; Een driewerelden benadering van sociaal werk door dr. Gerard Donkers en Nelly Labrie MSc.

In 2016 was het gemiddelde aantal deelnemers 14.

In-company Masterclass 'Zelfregie voor organisaties in transitie' door dr. Gerard Donkers, september - december 2016.

Deze reeks bestond uit zeven colleges voor beleidsmedewerkers en professionals van de gemeente Culemborg. De kernvraag was hoe leiding en medewerkers in een organisatie de regie kunnen verkrijgen en behouden bij complexe en onvoorspelbare transitie in een veranderende maatschappelijke context. De reeks is bedoeld voor professionals en leidinggevenden van organisaties op HBO-WO niveau in zorg, welzijn en onderwijs en voor transitie verantwoordelijke portefeuillehouders en managers van gemeenten. Aantal deelnemers 15.

Activiteiten: Projecten

PION:

Het PION project is een samenwerking van de UvA Alumnikring Andragologie, de Hogeschool van Amsterdam en de NOSMO. PION zet zich in om praktijkonderzoek meer onder de aandacht te brengen en werkt aan de verdere ontwikkeling ervan. In 2016 waren er de volgende activiteiten.

Op 6 april 2016 vond de **conferentie Praktijkonderzoek en Co-creatie** plaats. Zie boven voor de beschrijving van deze studiedag.

In de tweede plaats werd er (september 2016 t/m januari 2017) door dr. Cor van Dijkum in samenwerking met een HvA docent een module uitgevoerd voor excellente studenten in het Domein Maatschappij en Recht van de Hogeschool van Amsterdam. Deze module had als titel 'Denken en doen' en is bijzonder positief gewaardeerd. Er namen zes studenten deel.

Activiteiten: Kennislunches

Kennislunches zijn tweemaandelijks bijeenkomsten op de vrijdag en gericht op een oriënterende kennisuitwisseling tussen kringbestuur en belangstellenden met personen werkzaam in het andragogische veld. In 2016 waren er vijf bijeenkomsten. De onderwerpen waren: levenslang leren, masterontwikkeling, cultuurverschillen, praktijkonderzoek en 'wicked problems'.

Gegevens over de Kring

Het aantal leden van de Kring was op 31 december 2016: 267.

In de voorgaande jaren: 270 (2015), 272 (2014), 282 (2013), 280 (2012), 274 (2011), 245 (2010), 220 (2009), 174 (2008).

Het aantal begunstigers was 3.

Wij herdenken Piet Dijkstra (15 januari), Gerard Bunnik (3 mei) en Lambert Mulder (10 oktober).

In 2016 bestond het bestuur uit:

Henk Wesseling (voorzitter), Wilfred Diekmann (secretaris) Gerrit Kappert (penningmeester), René Hoksbergen, Truus Ophuijsen, Evelien ten Napel, Gerard Donkers en Paul Oomen (sinds najaar 2016).

Secretariaat

Ook in 2016 werd het secretariaat verzorgd door Hanneke van der Veen.

Naam- en adresregistratie

Thea Cohen

Werving nieuwe leden

Jeanet Hes

Kascommissie

De kascommissie bestond in 2016 uit Janneke van Mens-Verhulst, Ernest Spronck en Pim Groeneveld.

Fonds Andragologie

Het Fonds Andragologie is in 2010 ingesteld als een 'Fonds op Naam' van het Amsterdams Universiteitsfonds (AUF). Het Fonds legt verantwoording af aan het bestuur van de AUF en rapporteert aan het bestuur van de Kring. Het Fonds heeft in 2016 een bijdrage geleverd aan de Kring ten bedrage van 10.000 euro.

Commissie Fondswerving

Leden van de commissie waren in 2016: Henk Wesseling (tot 1 juli 2016, voorzitter), Joseph Kessels (vanaf 1 juli 2016 voorzitter), Willemy van Enckevort (secretaris), Gerrit Kappert, Matthieu Karel, René Hoksbergen en Dinie Goezinne-Zijlman. De commissie heeft drie keer vergaderd.

Comité van aanbeveling van het Fonds Andragologie

Dit comité bestond in 2016 uit prof. dr. Joseph Kessels (voorzitter), prof. dr. Dymph van den Boom en prof. drs. Willem Vrakking. Het bestuur heeft besloten om m.i.v. 2017 te werken met een Raad van Advies.

Besteding Advies Commissie (BAC)

Prof. dr. Sjoerd Karsten, Willemy van Enckevort en drs. Gerrit Kappert.

PREMM-groep

De PREMM-groep is een groep vrijwilligers die onmisbaar is bij de voorbereiding en uitvoering van activiteiten. De groep bestond in 2016 uit: Pim Groeneveld, Riekje Merjenburgh en Marlette van Kleef. De coördinatie ligt in handen van Hanneke van der Veen.

Flyer- en brochuregroep

Leden van de flyer- en brochuregroep waren in 2016: Joep Schrijvers, Thea Cohen, Matthieu Karel en Henk Wesseling.

Webmaster en web redactie

Cor van Dijkum, Paul Reehuis en Thea Cohen

Webblog redactie

Truus Ophuysen, Gerrit Kappert en Ton Notten

Commissie wetenschap

Deze commissie bestaat uit Cor van Dijkum en René Hoksbergen.

Bibliotheekcommissie en Adviescommissie Bibliotheek

De bibliotheekcommissie bestaande uit René Hoksbergen, Enith Pereira en Willemy van Enckevort en de Adviescommissie Bibliotheek bestaande uit prof. dr. Janneke van Mens-Verhulst, drs. Enith Pereira, prof. dr. René Hoksbergen en dr. Joep Schrijvers hebben in 2015 hun activiteiten kunnen afsluiten nadat de boekencollectie een goede bestemming had gevonden, met name in het T.T. Ten Have - G.M.W Van Enckevort kabinet. Beide commissies zijn onder dankzegging op 21 Januari 2016 jl. van hun taken ontheven.

Communicatie - Websites, e-mail en LinkedIn

www.alumni.uva.nl/andragologie

www.andragologie.org

http://www.linkedin.com/groups?gid=2985504&trk=my_groups-b-grp-v

en <https://nl.linkedin.com/pub/kring-andragologie-uva/88/237/168>

Blog: andragologieNu - bereikbaar via www.andragologie.org

KRING ANDRAGOLOGIE

Voor de aankondiging van alumnibijeenkomsten, colleges e.d. is naast de website gebruik gemaakt van email flyers, e-mailingen en berichten op LinkedIn.

Contactgegevens

Kring Andragologie, Universiteit van Amsterdam, gebouw REC J/K
Valckenierstraat 65-67, REC J/K B.63,
1018 XE Amsterdam,
T: 020 5255880.
E: andragologie@uva.nl